

Čas a „chronony“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 24. 9. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 24. 9. 2008

Čas a „chronony“

Rozkouskovat čas na „chronony“, tj. jakési nejmenší kousky „času“, aby to byl ještě čas, a nikoli nečasový, bezčasový „bod“, se mi jeví jako vysoce problematická záležitost. Je to jen pokus jak znovu odvysvětlit čas a převést jej na ne-čas, na něco ne-časujícího a mimo-časového. Vlastně jde o obnovení myšlenky Zénóna z Eleje, až na to, že jeho spíš jen geometrické body jsou nahrazeny jakýmsi atomy času, tedy spíš po vzoru konstrukce Leukippovy a Démokritovy. Obrovský problém tím ovšem nebyl vyřešen, nýbrž „skryt“ dovnitř „chrononu“: buď takový „chronon“ nemá vůbec žádnou strukturu a je zcela homogenní (jako tomu bylo u starých atomistů), a pak zůstává záhadou, jak může jakýmkoli způsobem vyvolat to, čemu říkáme „čas“ (tj. fenomén času a časovosti); anebo je čas zatlačen do nitra chrononu, a pak nadále zůstává neobjasněným problémem, i když je takto skryt (a může být zanedbán). Zejména se mi zdá povážlivé, že se v tom ohledu zanedbává nepřehlédnutelná souvislost mezi časem a gravitací, jak na to přesvědčivě poukázal Einstein. „Chronony“ jako konstrukce, tj. matematicko-fyzikální modely, nemohou být konstruovány odděleně od jiných takových modelů či konstrukcí, totiž „gravitonů“. A navíc jsem hluboce přesvědčen, že právě u nich bud zapotřebí skončit s představami nějakých „částic“ a začít s novým způsobem jejich mínění a myšlení jakožto „událostí“.

(Písek, 080924-3.)